

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2025/2026-82)

DÜNYA HASTA GÜVENLİĞİ GÜNÜ 17 EYLÜL 2026

Hasta güvenliği; sağlık hizmeti sunumu sırasında hastaların önlenebilir zararlardan korunmasını amaçlayan, riskleri azaltmaya, hataların oluşma olasılığını düşürmeye ve oluşan hataların etkisini en aza indirmeye yönelik süreç, uygulama ve teknolojileri kapsayan sistematik bir yaklaşımdır.¹ Sağlık sistemlerinin değişmesi, yeni tedavi ve teknolojilerin gelişmesi güvenli bakım açısından yeni riskleri de beraberinde getirmektedir. Bu nedenle Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), hasta güvenliğini evrensel sağlık kapsayıcılığının ön koşullarından biri ve öncelikli küresel halk sağlığı sorunu olarak tanımlamaktadır.²

Dünyada her 10 hastadan biri sağlık hizmeti alırken önlenebilir bir sorun ile karşı karşıya kalmakta ve güvensiz bakım nedeniyle her yıl 3 milyondan fazla kişi ölmektedir. Bu durumun yaklaşık yarısının önlenebilir nitelikte olduğu, güvensiz bakım nedeniyle karşı karşıya kalınan harcamaların dünyada toplam sağlık harcamalarının yaklaşık %15'ini oluşturabildiği ve bu mali yükün büyük bölümünün düşük ve orta gelirli ülkelerde ortaya çıktığı bildirilmektedir.³ Hastanelerde yapılan araştırmalar da benzer sonuçlar vermektedir. Çeşitli çalışmalarda yatan hasta grubunda istenmeyen olay sıklığının %2,9 ile %16,6 arasında olduğu, bu olayların %37 ile %51'inin önlenebilir olduğu gösterilmiştir.⁴

Dünya Sağlık Örgütü, 2019'da 17 Eylül'ü "Dünya Hasta Güvenliği Günü" olarak ilan etmiştir. 2021-2030 yılı Küresel Hasta Güvenliği Eylem Planı'nı uygulamaya koymuştur.⁵ Her yıl belirlenen tema ile kamuoyu farkındalığının artırılması ve iş birliğinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir. 2026 yılında DSÖ'nün belirlediği tema, dünya genelinde ölümlerin %74'ünden sorumlu olan bulaşıcı olmayan hastalıklarda (BOH) güvenli bakımdır. Kampanyanın sloganı "Safe care for life!" ("Yaşam için güvenli bakım!") olarak belirlenmiştir.⁶ Dünyada her 10 hastadan biri sağlık hizmeti sırasında zarar görürken, kanser gibi bazı durumlarda bu durum hastaların üçte birine kadar yükselebilmekte; birden fazla kronik hastalığı olan bireylerde risk daha da artmaktadır.⁷ Kampanyaya göre, BOH ile yaşayan bireyler; durumlarının kronik olması, tekrarlayan tetkik, tedavi ve bakım geçişleri nedeniyle zarara daha sık maruz kalabilmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü, bu nedenle güvenli bakımın yalnızca tedavi anında değil; önleme, erken tanı, tedavi, rehabilitasyon, uzun süreli izlem ve palyatif bakımı da içeren bütün yaşam seyri boyunca ele alınmasını önermektedir.⁸ Dünya Hasta Güvenliği Günü 2026 kampanyasında dört temel amaç belirlenmiştir.

- Birinci basamak sağlık hizmetleri yaklaşımıyla, bakımın her aşamasında BOH'a özgü hasta güvenliği risklerine yönelik farkındalığı artırmak;
- Bulaşıcı olmayan hastalık ile yaşayan bireylerin, güvenlik risklerinin belirlenmesinde ve çözümlerin geliştirilmesinde sağlık çalışanları, kurum yöneticileri ve politika yapımcıların birlikte yer almasını sağlamak;
- Hasta güvenliği ilkelerini BOH ile ilgili mevzuat, politika, strateji ve programlara entegre etmeye; birinci basamağa dayalı sağlık sistemlerini güçlendirmeye teşvik etmek;

¹ World Health Organization. Patient safety [Internet]. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/patient-safety> Erişim: 13.09.2026

² World Health Organization. Patient safety – health topic [Internet]. <https://www.who.int/health-topics/patient-safety> Erişim: 13.09.2026

³ World Health Organization. Global patient safety report 2024. Geneva: WHO; 2024. <https://iris.who.int/handle/10665/376633>

⁴ Adverse Events Related to Emergency Department Care: A Systematic Review [Internet]. PMC3772011.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3772011/> Erişim: 13.09.2026

⁵ World Health Organization. Global patient safety action plan 2021-2030. Geneva: WHO; 2021. Erişim: 14.09.2026

⁶ World Health Organization. World Patient Safety Day 17 September 2026: Patient safety from the start [Internet].

<https://www.who.int/campaigns/world-patient-safety-day/2026> Erişim: 14.09.2026

⁷ World Health Organization. World Patient Safety Day 2026 [Internet]. <https://www.who.int/campaigns/world-patient-safety-day/2026> Erişim: 14.09.2026.

⁸ World Health Organization. World Patient Safety Day, 17 September 2026 [Internet]. <https://www.who.int/news-room/events/detail/2026/09/17/default-calendar/world-patient-safety-day--17-september-2026---noncommunicable-diseases> Erişim: 14.09.2026

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2025/2026-82)

- Sağlık çalışanlarının güvenli tanı, ilaç güvenliği ve hasta katılımı gibi hasta güvenliği uygulamalarını güçlendirmesini desteklemek.⁹

Dünya Sağlık Örgütü 2026 yılında belirlenen tema kapsamında, hasta güvenliği için bazı önerilerde bulunmuştur:

- **BOH ile yaşayan bireyler ve bakım verenler:** Risk faktörleri ve tarama fırsatları konusunda bilgi sahibi olmalı; tanı, tedavi ve olası zarar kaynaklarını anlamalı; el hijyeni ve ilaç kontrolü gibi temel güvenlik uygulamalarını izlemeli; bakım kararlarına aktif olarak katılmalı ve semptom, test sonucu, ilaç ve randevularını düzenli olarak takip etmelidir.
- **Sağlık çalışanları:** Bulaşıcı olmayan hastalık ile yaşayan bireyleri ekibin bir parçası olarak görmeli, ortak karar almayı desteklemeli; erken tanıyı güçlendirmeli, ilaç hataları ve cihaza bağlı riskleri önlemeli; bakım geçişlerinde iletişimi ve takibi sürdürmeyi sağlamalıdır.
- **Sağlık kurumu yöneticileri:** Önleyici hizmetler, erken tanı ve izlem için sistemler kurmalı; sevk ve taburculuk süreçlerini standartlaştırmalı, çalışanları desteklemeli ve olay bildirimini teşvik eden bir güvenlik kültürü oluşturmalıdır.
- **Politika yapımcılar ve sağlık liderleri:** Hasta güvenliğini ulusal BOH politikalarına entegre etmeli; birinci basamağı güçlendirmeli, sürdürülebilir finansman sağlamalı, sağlık iş gücüne yatırım yapmalı ve sivil toplumun karar süreçlerine katılımını kurumsallaştırmalıdır.
- **Sivil toplum kuruluşları:** Güvenli BOH bakımını savunmalı; sağlık okuryazarlığını güçlendirmeli, damgalama ve ayrımcılık gibi engelleri ortadan kaldırmalı; bireyleri, endişelerini dile getirmeleri konusunda güçlendirmeli ve politika diyaloglarına birey/hasta deneyimlerini yansıtmalıdır.¹⁰

Hasta güvenliğinin sağlanması; hastaların, ailelerin, sağlık çalışanlarının, kurum yöneticilerinin, politika yapımcıların ve sivil toplumun ortak sorumluluğundadır. 2026 yılı temasının vurguladığı gibi, bulaşıcı olmayan hastalıklarla yaşayan milyonlarca insan için güvenli bakım; yaşam boyu süren bir tedavi ve izlem sürecinin her aşamasında, açık iletişim, katılım ve güçlü sağlık sistemleriyle mümkün olabilir. 17 Eylül Dünya Hasta Güvenliği Günü, bu ortak sorumluluğu hatırlamak ve “yaşam boyu güvenli bakım” hedefine katkı sunmak için bir fırsat oluşturmaktadır.

⁹ World Health Organization. World Patient Safety Day 2026 – Campaign objectives [Internet]. <https://www.who.int/campaigns/world-patient-safety-day/2026/campaign-objectives> Erişim: 15.09.2026.

¹⁰ World Health Organization. World Patient Safety Day 2026 – Calls to action and key messages [Internet].

<https://www.who.int/campaigns/world-patient-safety-day/2026/calls-to-action-and-key-messages> Erişim: 15.09.2026.